

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Kfv.V.35.415/2016/4. szám

A tanács tagjai: Dr. Lomnici Zoltán a tanács elnöke
Dr. Kárpáti Magdolna előadó bíró
Dr. Kurucz Krisztina bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője: dr. Gáldi Nóra jogtanácsos

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője: dr. Tencsán Andrea jogtanácsos

A per tárgya: támogatási ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

Az elsőfokú bíróság határozata: Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2016. március 30. napján kelt 12.K.30.801/2016/3. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.30.801/2016/3. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 20.000 (húszezer) forint elsőfokú és 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A kereseti és felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2014. december 1. napján nyújtotta be a 2015. évi támogatás iránti kérelmét az alperes elsőfokú hatóságához, amelyben „egyházi jogi személy” fenntartó típust jelölt meg. Az elsőfokú hatóság határozatában elutasította a felperes

egyházi kiegészítő támogatásra vonatkozó igényét, a Magyarország 2015. évi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvény (Kvtv.) 2. és 9. mellékletében meghatározott egyes jogcímek alapján azonban nyolc felperes által fenntartott szolgáltatóra vonatkozóan a támogatást 330.997.704 Ft-ban állapította meg.

- [2] A felperes fellebbezése alapján eljáró alperes a 2015. április 13. napján kelt ÓF-410/2015. számú határozatában az elsőfokú határozatot kizárólag a támogatás összege tekintetében változtatta meg akként, hogy a felperest 2015. évre 352.432.104 Ft illeti meg. Határozatának fellebbezést elutasító részében, azaz az egyházi kiegészítő támogatás tekintetében hivatkozott a Kvtv. 43. § (2) bekezdésére, az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény (Eft.) §-aira, a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogáról szóló 2011. évi CCVI. törvény (Ltv.) 9. § (1) bekezdésére, 10-12. §-aira és mellékletére.
- [3] Az volt az alperes jogi álláspontja, hogy a felperes nem minősül egyházi jogi személynek, illetve bevett egyháznak, mert nem szerepel az Ltv. mellékletében, nem felel meg az Ltv. 9. § (1) bekezdésében foglaltaknak sem. A felperes a civil szervezetek névjegyzékében szereplő „egyesület”, ezért részére nem állapítható meg egyházi kiegészítő támogatás. Utalt arra is, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) jogerős ítéletében kötelezte a kormányt a felperest is érintő kártérítési egyeztetések lefolytatására, de ez nem az egyházi kiegészítő támogatás visszamenőleges megállapítására vonatkozik. Hivatkozott arra is, hogy a felperes által megjelölt 6/2013. (III.1.) AB határozat (ABh.) hatályon kívül helyezte 2012. január 1-jéig visszamenőleges hatállyal az Ltv. egyházak elismertetésére vonatkozó szabályait, de az egyházi kiegészítő támogatásra való jogosultság szempontjából releváns feltételt, azaz a bevett egyháznak minősülést – amely az országgyűlés által történő elismeréssel jöhet létre – továbbra is megtartotta.

A kereseti kérelem és ellenkérelem

- [4] A felperes keresetében az alperes határozatának elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú hatóság új eljárásra kötelezését kérte, petitumában kizárólag az egyházi kiegészítő támogatás elutasítását vitatta.
- [5] Az alperes ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását kérte.

A jogerős határozat

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletében azt állapította meg, hogy a felperes keresete alapos. Az ABh-ból következően a kiegészítő támogatással érintett időszakra ugyanis fennállt a felperes egyházi jogállása, ezért a perrel érintett időszak tekintetében nyilvántartásba vett, bevett egyháznak minősítendő, így jogosult a 2015. évre járó egyházi kiegészítő támogatásra. Mindebből következően az alperes határozatát a keresettel támadott részében – az elsőfokú határozatra is kiterjedően – hatályon kívül helyezte és e körben az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte.
- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában hivatkozott az Alaptörvény 28. cikkére, és azt rögzítette, hogy az alapjogi értelmezésből következően az ABh. nem kizárólag az Ltv. mellékletében felsorolt egyházakat minősítette egyháznak, hanem mindazokat, akire nézve az AB határozat konkrét joghatást gyakorol. Az ABh. visszaállította ez utóbbi egyházi szervezetek jogállását is, anélkül hogy ezek bekerültek volna az Ltv. mellékletébe. Hangsúlyozta, hogy az ABh.-ban foglaltak megerősítésre kerültek a 27/2014. (VII.23.) és a 35/2014. (XII.18.) számú AB határozatokkal is.
- [8] Tekintettel arra, hogy az ABh. a felperes egyházi jogi státuszát 2012. január 1-jére visszamenőleges hatállyal állította helyre, a felperest nem lehet kizárni az egyházi jogi fenntartói státuszból fakadó támogatásból. A felperest is megilleti az egyházaknak járó támogatás a szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény (Szoctv.) 4. § (1) bekezdés m) és mb) alpontjában, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 5.§ s) pont és sb) alpontjában meghatározottak szerint.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérte hatályon kívül helyezését, a felperes keresetének elutasítását. Azzal érvelt, hogy az elsőfokú bíróság érdemi döntése nem felel meg a Kvtv. 43. §-ának, Eft. 1. és 6. §-ának, Ltv. 10-11. §-ának és mellékletének, téves jogértelmezésen és jogalkalmazáson alapul. Fenntartotta a határozatában és az elsőfokú eljárás során is kifejtett jogi álláspontját, mely szerint elválik egymástól az egyház és az egyházi kiegészítő támogatásra jogosult, bevett egyházi fenntartó fogalma. Tekintettel arra, hogy a felperes nem szerepel a bevett egyházak listáján, illetve bevett egyháznak nem belső egyházzogi intézménye, nem minősül egyházi jogi személynek és a Szoctv. 4. § (1) bekezdés m) pont mb) alpontjában, Gyvt. 5. § s) és sb) alpontjában meghatározott

egyházi fenntartónak.

- [10] A felperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Fenntartotta keresetben is kifejtett jogi álláspontját, mely szerint az ABh. mindenkire kötelező az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 39. § (1) bekezdése értelmében, és az ebbe foglalt döntést a 35/2014. (XII.18.) AB határozat is megerősítette. Hivatkozott arra is, hogy a közigazgatási határozatok nem felelnek meg az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének, ezért a határozatokkal érintett időszakban nyilvántartásba vett bevett egyháznak kell tekinteni, és jogosult 2015. évre járó egyházi kiegészítő támogatásra.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] Mindenekelőtt rámutat a Kúria arra, hogy a jelen perben is felmerült jogkérdések tárgyában már több döntés született (Kfv. IV. 37.124/2014/6., Kfv. IV. 37.649/2014/7., Kfv.III. 35.367/2014/5., Kfv.III.35.369/2014/5., Kfv.III. 37.515/2015/6., Kfv.IV. 35.352/2015/5., Kfv. I. 35.460/2016/2.) A Kúria jelen ügyben eljáró tanácsa nem kíván eltérni a korábban hozott kúriai határozatokban egybehangzóan kifejtett jogi állásponttól, és azt állapította meg, hogy a felülvizsgálati kérelem – az alábbiakban ismertetésre kerülő okok miatt – alapos.
- [12] Az egyházkénti elismerés elutasításáról szóló 8/2012. (II. 29.) OGY határozat 41. pontja szerint a felperest nem illette meg az akkor hatályos szabályok alapján az egyházi jogállás. Az AB az Ltv. egyházi jogállással kapcsolatos több rendelkezését 2012. január 1-jére visszaható hatállyal megsemmisítette.
- [13] Az Ltv.-t módosította a 2013. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Mód.tv.) 2013. szeptember 1-jei hatállyal. Az Ltv. így megállapított 33. § (1) bekezdése szerint „az olyan vallási közösség, amelynek vonatkozásában e törvény 2012. január 1-jétől 2012. augusztus 31-éig hatályos 34. § (1), (2) és (4) bekezdése az Alkotmánybíróság 6/2013. (III. 1.) AB határozata alapján nem alkalmazható, egyházként történő elismerését a 14/B. § és a 14/C. § szerinti eljárás keretében e rendelkezés hatálybalépésétől számított 30 napos jogvesztő határidőn belül kezdeményezheti.”
- [14] A fentiekből, és a Kúria felperest is érintő irányadó gyakorlatából az következik, hogy önmagában az ABh. alapján a felperes nem nyerte vissza egyházi jogállását. A Kúria már korábban is vizsgálta, hogy az Emberi Erőforrások Minisztere jogszerűen utasította-e el a felperes egyházkénti nyilvántartásba vételét. A határozat megállapította, hogy az Alkotmánybíróság határozata a hiányzó jogszabályi rendelkezéseket nem pótolja, így az egyházkénti

nyilvántartásba vétel jogszabályi feltételeinek teljesítése hiányában az erre irányuló kérelmet el kellett utasítani. A Kúria korábbi határozataiban is kiemelte, hogy az ABh. sem írt elő az Országgyűlés számára jogalkotási kötelezettséget a korábbi egyházi jogállás újraszabályozására.

- [15] A felperes a Módtv. hatálybalépését követően kezdeményezte bevett egyházként történő elismerését, a felperes bevett egyházi jogállást nem nyert. Hangsúlyozni kell tehát, hogy jelen ügyben nem arról van szó, hogy a felperes valamely az ABh. meghozatala előtti jogállás-változásból eredő támogatást követel, vagy az így visszakövetelt támogatást vitatja, hanem az ABh.-t. és annak jogkövetkezményeit rendező Módtv. hatálybalépését követően lépett fel.
- [16] Az ABh., majd az azt követő alkotmánybírósági határozatok nyomán az Eft. és az Ltv. alapkoncepciója annyiban megmaradt, hogy az Ltv. melléklete sorolja fel a bevett egyházakat. Ez a lista a felperes támogatási kérelmének benyújtásakor, és jelenleg is 27 egyházat sorol fel bevett egyházként; ezek között a felperes nem szerepel.
- [17] A Módtv. hatálybalépésével párhuzamosan módosult az Alaptörvény. Az Alaptörvény ötödik módosítása során megállapított VII. cikk (4) bekezdés szerint „az állam és a vallási közösségek a közösségi célok elérése érdekében együttműködhetnek. Az együttműködésről a vallási közösség kérelme alapján az Országgyűlés dönt. Az együttműködésben részt vevő vallási közösségek bevett egyházként működnek. A bevett egyházaknak a közösségi célok elérését szolgáló feladatokban való részvételükre tekintettel az állam sajátos jogosultságokat biztosít.” Az Alaptörvény által létrehozott konstrukció két szervezeti formát nevesít: a bevett egyházat és vallási közösséget.
- [18] A Kúria megítélése szerint nem helytálló a jogértelmezés, amely az ABh.-ra alapítottan figyelmen kívül hagyja az Eft. és az Ltv. alperes által hivatkozott és az előzőekben megjelölt rendelkezéseit. Ez azért nem fogadható el, mert ennek alapján – az Alaptörvénnyel egyébként ellentétesen – nem két, hanem három szervezeti forma intézményesülne a jogrendszerben: a bevett egyház és a vallási közösség mellett harmadikként létezne az „egyházi jogállás” azon szervezetek részére, amelyeket a 8/2012. (II. 29.) OGY határozat egykor felsorolt. A jogerős ítéleti értelmezés szerint felperes – aki jelen ügyben az ABh. következményeit rendező Módtv. hatálybalépése után nyújtotta be kérelmét – lényegében időkorlát nélkül, bármikor támogatásra lenne jogosult. Az Ogy határozatban az egyházi elismerést elutasító szervezetekre külön jogi szabályozás nincs, az ABh. után ezt a kérdést a Módtv. által megállapított Ltv. 33. § (1) bekezdése rendezte e körben is.
- [19] A Kúria megítélése szerint 2013. szeptember 1-jét követően benyújtott, a különböző jogosultságokra, kiegészítő

támogatásra és egyéb juttatásra irányuló kérelmek esetén a bevett egyház és a vallási közösség fogalmait és a rájuk vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Nincs külön jogállása a 8/2012. (II. 29.) OGY határozatban egykor felsorolt, de az Ltv. mellékletében bevett egyházként el nem ismert szervezeteknek. A bevett egyházi jogállás országgyűlési elismertséghez kötése az Alaptörvény fentebb idézett VII. cikk (4) bekezdésén alapul, az Alaptörvény 28. cikk szerinti értelmezés ezt nem írhatja felül.

- [20] Mindebből következően jogszerűen járt el az alperes akkor, amikor a kérelem elbírálásakor vizsgálta, hogy az Országgyűlés elismerte-e felperes bevett egyházi jogállását vagy nem. Nem helytálló tehát a jogerős ítéletbe foglalt jogértelmezésből levezethető jogkövetkeztetés, mely szerint a nyilvántartásba vételnek az Ogy. határozat mellékletében felsorolt személyek - közöttük a felperes - esetében 2013. március 1-jétől kezdődően (azaz az ABh. közzétételétől) nem voltak, nincsenek anyagi és eljárásjogi feltételei. Az anyagiakat - azaz az egyházként történő elismerés feltételeit az Ltv. III. Fejezete tartalmazta (tartalmazza), az eljárási követelményeket pedig a fentebb ismertetett Módtv. 33. § (1) bekezdése határozta meg.
- [21] A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alkalmazásával hatályon kívül helyezte és a felperes keresetét elutasította.

Záró rész

- [22] A pervesztes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése és a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az első fokú és felülvizsgálati költség megfizetésére.
- [23] A kereseti és felülvizsgálati eljárási illetékre vonatkozó rendelkezések - a felperes személyes illetékmentessége miatt - az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés d) pontján és a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-án alapulnak.
- [24] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2017. április 27.

. Lomnici Zoltán sk. a tanács elnöke, Dr. Kárpáti Magdolna sk.
előadó bíró, Dr. Kurucz Krisztina sk. bíró